

ČAS.

ČÍSLO 138

DUBEN-ČERVEN
2022

ČASOPIS MASARYKOVA DEMOKRATICKÉHO Hnutí

Slovo předsedy

Drazí přátelé,

chci všem, kteří již poslali členské příspěvky, ještě jednou poděkovat a všechny upozornit na naše webové stránky a facebook. Zveřejňujeme zde nejen zprávy, ale i další informace, a proto vybízím naše čtenáře k jejich sledování.

T. G. Masaryk správně řekl, že jsme povinni sloužit vlasti pravdou. Dodnes jeho slova mají velký význam. Nechci zevšeobecňovat, ale lže se hodně. I proto Masaryk vyhlašoval, že se nemá lhát a krást. To platí pro jednotlivé občany, pro různá společenství lidí, pro politiky a zejména ty, kteří mají velkou moc prostřednictvím své funkce v našem státě. Politické prostředí v České republice je dlouhodobě zatíženo lhaním. Osvěžením by bylo, kdyby se pravda říkala, i když by nebyla příjemná. Můžeme prostě konstatovat, že kdo lže, nejedná čestně. Berme to jako kritérium pro dny voleb.

Začínáme se v předsednictvu MDH připravovat na hodnocení dětských prací. Je velmi milé, když sledujeme paní učitelky, jak pomáhají dětem připravit písemnou práci pro soutěž, kterou pak hodnotí naše komise. A těšíme se všichni na předávání podzimních cen vítězům. Současně chystáme nejen přednáškovou činnost. Všechny informace najdete na webových stránkách.

Tento rok 2022 je a bude rokem solidarity se všemi, kteří jsou v situaci utrpení a nouze. T. G. Masaryk byl sociálně citlivý člověk. Měl dobré srdce. Budeme mít dost příležitostí se nějakou formou účastnit na mírnění sociálních bolestí lidí kolem nás. Být milosrdnými znamená mít milé srdce. Ukažme ho podle svých možností těm, kdo potřebují naši pomocnou ruku.

Naše Masarykovo demokratické hnutí by mohlo mít jednu velkou kvalitu: tou je soudružnost, vzájemná spolehlivost, přátelskost. Členové našeho hnutí by se neměli cítit osamoceni, izolováni, naše kluby by mohly být velkou pomocí ke komunikaci s druhými, ke sdílení názorů a také by měly pomáhat k získávání vědomostí z díla T. G. Masaryka. Nedávno jsem ukázal medikům knihu Sebevražda od T. G. Masaryka. Byli překvapeni, vůbec o této knize nevěděli. Rád jsem jim řekl, že je to habilitační práce T. G. Masaryka, která prokazuje smysl pro detail v tehdejší době bez internetu. Je to jeho sociologická práce, kterou lze vřele doporučit k četbě. Nabízím ji také jako téma pro naše kluby.

Buďme velkorysí k obyvatelům Ukrajiny v naší zemi. Buďme velkorysí k dětem těchto imigrantů. Ne všichni mají pochopení pro jejich otřesnou situaci. Bojme se plytkosti hodnocení těchto lidí a raději podávejme pomocnou ruku.

Pokud máte někdy chuť mi napsat, učiňte tak.

S pozdravem

JOSEF DOLISTA

Byla to nejobtížnější prezidentská volba

Prezidentem byl T. G. Masaryk zvolen celkem čtyřikrát. V roce 1918 byl zvolen aklamací, při níž se hlasy nesčítaly. Jeho zvolení bylo přijato s jednoznačným nadšením. Při svém druhém zvolení v roce 1920 byl zvolen 284 platnými hlasy, při své čtvrté volbě v roce 1934 327 platnými hlasy. Zatímco při volbě v roce 1920 se jevil jeho zvolení jako zcela jisté, při volbě v roce 1934, kdy byl již vážně nemocen, bylo jeho zvolení ovlivněno tím, že politické strany neměly vyjasněnu otázku nástupnictví a nebylo tedy zřejmé, zda by jimi navrhovaný kandidát získal potřebný počet hlasů. Masaryk se tehdy rozhodl kandidovat i proto, aby pro další prezidentskou volbu posílil pozici dr. Beneše, v němž viděl svého nástupce. V podstatě šlo o volbu, která měla časově oddálit problém nástupnictví. Třetí prezidentská volba v roce 1927 byla politicky nejsložitější. Masaryk v ní také získal nejméně, pouze 274 platných hlasů, což bylo o pouhých 13 hlasů více než byla potřebná třipětinová většina. Zcela nové totiž byly nejen podmínky, v nichž volba probíhala, ale i to, co ji bezprostředně předcházelo a jak se připravovala.

Základní změnou bylo již to, že oproti prezidentské volbě v roce 1920 se výrazně změnila politická situace v republice. V květnu 1920 byl Masaryk zvolen prezidentem v době, kdy v čele vlády a celého politického života v zemi byla sociální demokracie. O sedm let později tomu již tak nebylo. Od října 1926 byl v čele vlády Antonín Švehla a v politickém životě republiky výrazně posílila i jeho agrární strana, která získala v parlamentních volbách v roce 1925 nejvíce hlasů. Výrazné oslabení sociálně demokratické strany na půdě parlamentu spolu s posílením slovenské Hlinkovy strany, politických stran reprezentujících německou národnostní menšinu a historicky první vstup komunistické strany do parlamentu (navíc s vysokým úspěchem, kdy se stala druhou nejsilnější stranou) nedávaly jistotu Masarykova zvolení. Případná kandidatura Beneše se v této situaci jevila jako zcela neprůchodná. Obzvláště když o změně ve funkci prezidenta reálně uvažovali Kramářovi národní demokraté, část agrární strany a ani v případě lidové strany se nedalo počítat s jasnými hlasy pro Masaryka. Politická situace, kdy poprvé vládla koalice složená pouze z nesocialistických stran, tak byla značně složitá a vytvářela i reálnou hrozbu, že proti Masarykovu znovuzvolení se může ve sněmovně vytvořit potřebná většina hlasující pro jiného kandidáta. Vážným problémem bylo i to, že celý předvolební rok byl v politickém životě výrazně ovlivněn probíhající aférou spojenou s odvoláním generála Gajdy. Zatímco Masaryk byl o Gajdově vině pevně přesvědčen

a považoval suspendovaného generála za nezodpovědného dobrodruha, na pravicové straně politického spektra to bylo jiné a Masarykův osobní a aktivní přístup ke Gajdově kauze proto mohl negativně ovlivnit i prezidentskou volbu. A jako by politických problémů nebylo již tak dost, došlo k vyloučení Jiřího Stříbrného z národně socialistické strany, přičemž za výrazného iniciátora vyloučení byl označován Beneš a nijak nebyl zpochybněn ani případný Masarykův zájem. Signály, že by prezidentské volby nemusely dopadnout pro Masaryka příznivě, se ale objevily již v roce 1925. Ministerská rada se tehdy usnesla, že prezident nesmí poslat sjezdu protestantských církví ve Stockholmu pozdravný telegram, protože republika je většinou katolická. Současně byla veřejnost informována i o tom, že bylo prezidentovi „zakázáno“ projevovat sympatie a nesympatie soukromým osobám a že smí chodit na pohřby jen ministrům, když zemřou ve službě. Samozřejmě to bylo vnímáno jako výrazné oslabení prezidentových pozic.

V očekávání prezidentských voleb odpovídal na přímou otázku o volbě prezidenta i Masaryk. V rozhovoru, který poskytl redaktorovi Prager Tagblattu, přímo řekl: *„Tato volba není mojí věcí, nýbrž věcí národa a republiky, otázka příští volby prezidenta mne ani dost málo neznepokojuje. Já bych byl šťasten, kdybych republice a demokracii mohl sloužit jako volný publicista a zhodnotit svoje politické zkušenosti žurnalisticky.“* V této situaci bylo zcela logické, že s časovým předstihem se snažili prezidentskou volbu ovlivnit i četní žurnalisté. Proti Masarykovi se z pravicových pozic nejostřeji vyjadřoval Lev Borský. Prohlašoval, že Masaryk se již jako prezident neosvědčil, a proto by nebylo na místě ho ve funkci potvrdit. Tvrdil, že Masarykovo znovuzvolení by nebylo v zájmu státu ani z důvodů zahraniční politiky. Na obranu Masaryka a pro jeho opětovné zvolení naopak velmi rezolutně vystoupil Karel Čapek. A dá se konstatovat, že Čapkovo vystupování ve prospěch Masaryka bylo značně rozsáhlé. Čapka spojovalo s Masarykem nejen osobní a ideové pouto, ale i výrazný obdiv, který k němu jako ke zcela výjimečné osobnosti v té době pociťoval. Čapkova činnost ve prospěch Masaryka proto byla v náročném předvolebním roce značně rozsáhlá. Požádal například spisovatele Antala Staška (který rozdílně od svého syna Ivana Olbrachta měl k Masarykovi pozitivní vztah), aby napsal brožuru proti klerikalismu, v níž by vylíčil především boj klerikálů s demokracií a Masarykem. Staškova brožura s názvem *Boj o Masaryka* pak v roce 1926 skutečně vyšla. Dalo by se hovořit také o tom, že Čapek aktivně působil i na Aloise Jiráka, aby se nedal ve vzrušené době příliš strhnout svým nacionalismem, který by ho mohl dostat na „nesprávnou“ stranu. Veškeré své aktivity ve prospěch Hradu a T. G. Masaryka Čapek chápal především jako svůj osobní příspěvek k upevnění demokracie v Československu. Dokladem toho, jakou důležitost a význam přikládal Čapek svým aktivitám při předvolební podpoře prezidenta Masaryka, byl i jeho dopis v Londýně žijícímu příteli Otakarovi Vočadlovi, kterému napsal: *„Co se týče toho Španělska, měl jsem jisté pokušení uposlechnout Vašeho lákání; ale drahý pane, v té době, kdy se chystáte jet, stojíme u nás před prezidentskými volbami, a tu se může stát různé svinstvo někde v novinách, se kterým bych se v mezi svých skrovných sil přece jenom chtěl prát. Zkrátka myslím, že před těmi volbami nikam nepojedu.“*

Výrazně nejvýznamnějším Čapkovým příspěvkem v rámci předvolební kampaně byl nesporně jeho úvodník v Lidových novinách. Čapek svůj text zveřejnil v Lidových novinách 5. září 1926 pod názvem *Žurnalistům*. Podstatou článku bylo Čapkovo přihlášení ke čtyřem základním bodům, které považoval v politicky zjitřené době za zcela stěžejní. Přihlásil se k demokracii, klidu a pořádku ve státě, Benešově zahraniční politice, která se osvědčila, a k Masarykovi. Přímou se přitom obrátil na novináře všech tiskovin, aby se i oni vyslovili jasně pro jím uváděné body, anebo odkryli karty a otevřeně řekli, na čí straně stojí. Čapkova výzva byla zcela jasná:

„Hlásá se u nás politický převrat, který by znamenal suspendování demokracie a režim násilí. Chtěli bychom slyšet, kdo je pro to, bez vytáček a rezerv; chtěli bychom slyšet, kdo je proti tomu až do krajních důsledků.“ V závěru svého textu vyzýval Čapek novináře, aby se zasadili o důstojný průběh prezidentských voleb a zastavili již se rozbíhající předvolební vřavu. To považoval za věc národní cti i mezinárodní prestiže. Největší ohlas z celého Čapkova článku měla pasáž o Masarykovi a jeho prezidentské volbě. Především Čapkova slova *„Čtvrtý článek naší víry nebudiž diskutován; jmenuje se Masaryk“* vyvolala řadu nesouhlasných reakcí, které v tisku přerostly v ostrou polemiku. Řada politiků a novinářů považovala totiž tento požadavek v demokracii za zcela nepřijatelný a nepřipustný. Karel Horký označil tuto Čapkovu větu za *„větu hodnou kancléře Ludvíka XIV“* a navíc konstatoval, že *„president, nestárnoucí milec Fortuny, a Karel Čapek, dítě převratu, nemohli se nesblížit v době nynějších těžkých vnitropolitických zápasů, kde síla Čapkova mladistvého pera a jeho vliv na mozky mladých mohou Masarykovi prokázat služby dalekosáhlé“*. Čapkem jasně vyslovený požadavek nediskutovat o Masarykově volbě považoval Horký nejen za neuvěřitelný a pro demokratický národ zcela nepřijatelný imperativ, ale i za další potvrzení vytrvalého omezování svobody projevu. Na nesouhlasné a v tisku zveřejňované reakce se *„čtvrtým článkem naší víry“* Čapek obsáhle, ale i útočně reagoval. V případě Horkého dal nejen najevo despekt a přesvědčení, že Horký není osobností, s níž by stálo za to vést spor, a že jeho pamflet *„oplývá poučením, jak se z našich psavců sype politická nevyspělost jako piliny z dětského panáka“*. Konstatoval pak, že mu šlo především o to, aby prezident nebyl zatahován do stranických sporů, což ale nijak nevylučuje svobodnou diskuzi a kritiku. A přestože ve svém *„článku víry“* jmenoval přímo Masaryka, v polemice nyní zcela protichůdně zdůrazňoval, že mu šlo pouze o úřad prezidenta a nikoliv přímo o Masaryka.

Karel Čapek byl nesporně v letech první republiky nejpřednějším představitelem tzv. prohradní žurnalistiky. Osobně měl blízko k Masarykovi, k němuž pociťoval nejen ideové pouto, ale – hovoříme o dvacátých letech – také až nekritický obdiv. Z toho všeho pak vyplývala i jeho aktivita, při níž byl Masarykovi prospěšný širokou škálou činností i osobní angažovaností. Součástí této angažovanosti nesporně byl i úvodník *Žurnalistům v Lidových novinách*. Ale jak už to někdy bývá, byl to paradoxně právě Karel Čapek, který způsobil, že se prezident stal vítaným námětem novinových článků a nejen pouze v bulvárním tisku. Příčinou byla příhoda, k níž došlo v Čapkově vile při setkání pátečníků, kterého se zúčastnil i prezident. Bylo to na Silvestra roku 1926. Poslední prosincový den připadal na pátek, a tak se měli ke své schůzce sejít i pátečníci. A protože bylo známo, že této schůzky se osobně zúčastní i prezident, tak Karla Čapka napadlo, že by mohl obvyklý a tradiční průběh schůzky pozměnit. Narychlo proto napsal kratší veršovanou scénku, v níž do rolí tří králů obsadil známé herce Františka Smolíka, Vojtu Nováka a Václava Vydru. Ti pak karikovali představitele vládních stran Karla Kramáře, Jana Šrámka a Antonína Švehlu. Scénka měla úspěch, všichni se pobavili, smál se i prezident. O více než čtrnáct dnů později ale vyšel v *Národních listech* článek s názvem *Manýry z Hulvátova*, který veřejnosti sděloval, že v Čapkově vile byl silvestrovskou scénkou hrubě zesměšňován Karel Kramář, a to přímo před prezidentem. Pro prezidentskou volbu, k níž mělo v květnu téhož roku dojít, to rozhodně nebyla nijak příznivá zpráva. Vyvolala nejen značnou pozornost, ale otevřela svým způsobem i předvolební kampaň, která nebyla Masarykovu zvolení zrovna příznivá. Jak se informace o setkání pátečníků do *Národních listů* dostala, není známo. Jisté však je, že byla nejen nepřesná, ale v některých faktech i nepravdivá. Čapek proto podal na autora článku soudní žalobu a soud rozhodl plně v jeho prospěch. Ani soudní

rozhodnutí však nemohlo plně překrýt určitou pachut', která pak kampaň před prezidentskými volbami provázela.

Nedá se přitom vyloučit, že právě tato příhoda vážně ovlivnila i další – a zcela překvapivý – průběh předvolebních měsíců. Mimořádnou a jistě i nečekanou skutečností bylo, že v období bezprostředních příprav prezidentské volby a tím i vyvrcholení volební kampaň, byl Masaryk mimo republiku. Z republiky vycestoval 9. března a do Prahy se vrátil až 26. května v úplný předvečer volby, která měla proběhnout 27. května. Délka, způsob i zdůvodnění Masarykova zahraničního pobytu v předvolebním období v roce 1927 byly zcela ojedinělé. Nešlo o žádnou oficiální cestu hlavy státu do zahraničí, ale šlo o výrazně soukromou cestu, což dokládala i skutečnost, že prezident cestoval pod „pseudonymem“ Thomas George Marsden. Občas však musel z anonymity vystoupit – například při setkání s egyptským králem Farukem - a tak mu samozřejmě byly určité oficiální pocty prokazovány. Masaryk svoji cestu zahájil neoficiální přítomností na schůzi Společnosti národů v Ženevě, odkud se přesunul do Egypta, dále do Palestiny a Řecka. Svoji nepřítomností v době vrcholící předvolební kampaň se delším pobytem ve sluncem ozářených zemích oficiálně zotavoval po těžké nemoci. Současně tím ale ukazoval veřejnosti, že není nijak závislý na poslancích a senátorech, kteří prezidenta měli zvolit, a že ani on pro své znovuzvolení nic aktivního nepodnikne. Je ovšem pravdou, že se tím také vyhnul i četným a mnohdy třeba i nepříjemným dotazům, na něž by jako úřadující prezident před další volbou musel odpovídat. O průběh kampaň se ale zajímal a přes značnou vzdálenost od republiky byl o ní i informován. Významná úloha při přípravách prezidentské volby tak připadla dr. Schieszlovi, který se v prezidentské kanceláři zabýval politickými a legislativními záležitostmi. Při nepřítomnosti prezidenta Masaryka v republice bylo Schieszlovou úlohou, aby všechny nutné kroky vedoucí k znovuzvolení Masaryka nejen sledoval, ale i odpovědně řídil, koordinoval a samozřejmě i Masaryka průběžně informoval. Důvěru, kterou Masaryk v doktora Schieszla měl, vycházela nejen z ocenění, že mu loajální úředník jeho kanceláře dokázal předkládat i nejrůznější alternativní návrhy vyžadující hlubší diskuzi (a Masaryk rád diskutoval), ale i z osobní spřízněnosti posilované i společným moravským původem.

V případě prezidentské volby v roce 1927 ale nešlo jen a výlučně o volbu T. G. Masaryka. V souvislosti s prezidentskou volbou byly totiž rozehrány i další politické hry. Řada informací hovoří o tom, že přesunutím Švehly na pozici prezidenta mohlo dojít k významným posunům na politické šachovnici. Z nich by profitoval především ambiciózní slovenský politik Milan Hodža, jehož vliv v agrární straně v té době výrazně sílil. Mohl se stát premiérem anebo ministrem zahraničí, což rozhodně nebyly funkce, o něž by neměl zájem. I o těchto úmyslech dostal Masaryk informace od přednosta politického oddělení kanceláře prezidenta republiky dr. Schieszla. Nepochybně i tyto informace měly v dalších letech svůj podíl na výrazném tlaku, který Masaryk a Beneš na Hodžu a jeho politické postavení vyvíjeli a který vedl v roce 1929 až k jeho vynucené demisi na funkci ministra školství.

Nelze pominout, že o Masarykovo zvolení prezidentem v roce 1927 se významným způsobem přičinil především ministerský předseda Antonín Švehla. Pro případný protimasarykovský blok byl totiž Švehla jediným možným a také skutečně vážným Masarykovým protikandidátem. Nabídnutou kandidaturu však odmítl a svým rozhodným postojem ovlivnil nejen hlasy poslanců své strany, ale využil veškerý svůj vliv, aby ovlivnil i řadu dalších. Tím bylo o volbě v podstatě rozhodnuto, protože rozhodné a slovně i značně expresivní odmítnutí jediného možného kandidáta již nedávalo příležitost k tomu, aby se o zvolení ucházel z osobních

prestižních důvodů kdokoliv jiný. Bylo totiž zřejmé, že Švehlovo odmítnutí je vyjádřením podpory pro třetí zvolení Masaryka a nikoliv poskytnutou šancí komukoliv jinému. Tradovalo se dokonce, že poslancům své agrární strany údajně přímo řekl: „*Kdo chce hlasovat proti, zaslouží pár facek a já jsem ochoten mu je sám dát.*“ Ferdinand Peroutka celou situaci okolo případné Švehlovy kandidatury formuloval přesně: „*Když nechtěl Švehla, nebylo dovoleno ani menším hodnostářům chtít.*“ Masaryk, který byl o Švehlově rozhodnutí s předstihem informován, se pak ve své korespondenci ze zahraničí Benešovi již vyjadřoval pouze k tomu, že s ohledem na zahraničí i domácí stav věcí je nutné, aby byl zvolen již v prvním kole. Přímo mu napsal: „*...kdyby musila být volba druhá a nějaká majorita seškrabaná, ergo nahodilá, bych zvolení nepřijal.*“ Masaryk tak byl nejpozději již koncem dubna, tedy více než měsíc před volbou, dobře informován a víceméně i přesvědčen, že zvolen bude. V dopise Benešovi, který je datován 22. dubnem, přímo uvádí, že v otázce volby napsal Švehlovi, že očekává své zvolení v první volbě. Uvažuje dokonce o tom, zda má do Prahy přijet až 27. května (kdy ale ráno nebude ještě zvolen a vítání by bylo předčasné) anebo raději o nějaký den dříve. V dalším dopisu z 13. května pak jasně Benešovi sděluje: „*Švehla správně říká stranám, že jsem věci státu; tak se na své zvolení dívám od počátku; pokud běží o strany, soudím, že strana, která bude proti mé volbě, nemůže být ve vládě. Tudíž buď já, jako reprezentant státu, nebo strany.*“ Mimořádně zajímavé bylo v závěru tohoto dopisu Benešovi i postscriptum. Masaryk v něm uvádí, že mu dcera Alice radí, aby kopii dopisu poslal i Švehlovi. Ale protože Masaryk „neměl typistky“, píše Benešovi, aby dopis dal Švehlovi přečíst, anebo mu dal jeho opis. A že měl skutečně zájem na tom, aby Švehla jeho slova četl, zdůraznil: „*Nemám nic proti tomu, naopak!*“

Vlastní volba 27. května 1927 nijak dlouhá nebyla. Společná schůze poslanců a senátorů v Rudolfinu byla zahájena v 11 hodin a bez jakékoliv rozpravy se přikročilo přímo k volbě. Přítomní vpisovali jména kandidátů na barevné lístky, pokud nedávali nikomu hlas, odevzdávali lístky bílé. Lístky pak vhazovali v obálkách do několika přenosných urn. Přesně ve 12,14 byly hlasy sečteny a ohlášen výsledek. Masaryk dostal 274 hlasů (což bylo pouze o 13 hlasů více než bylo potřebné), Václav Šturc, kandidující za komunisty, dostal hlasů 54, 104 lístků bylo bílých (šlo o hlasy poslanců národní demokracie, slovenské Hlinkovy lidové strany a německých nacionálů). Tato prezidentská volba byla také první volbou, kdy byl prezident zvolen i hlasy německými. Kdyby pro Masaryka němečtí poslanci vládních stran a sociální demokracie nehlasovali, prezidentem by zvolen (alespoň ne v první volbě) nebyl. Po oznámení výsledků byla vyhlášena přestávka a schůze měla pokračovat po příjezdu Masaryka. Ten přijel, doprovázený Švehlou, v kočáře taženém párem běloušů ve 13,08. Po příchodu prezidenta do sálu, když pronášel kratší projev předseda sněmovny Malypetr, byl průběh narušován výkřiky rusínského poslance za agrární stranu Ivana Kutrljaka, který nesouhlasně vykřikoval, že poslanec Sedorjak je ve vězení. Šlo sice o poslance za komunistickou stranu, ale také z Podkarpatské Rusi. Po Malypetrově proslovu složil prezident slib a schůze byla již ve 13,15 ukončena. Jako již zvolený prezident přijímal Masaryk oficiálně 11. června zástupce obou sněmoven. Ve svém proslovu jim řekl: „*Národní shromáždění prodloužilo mně opětovným zvolením můj těžký úřad; ale bude mně možno dostáti svým povinností shodou a spoluprací s ním a s vámi. V demokracii politická práce je spoluprací. Apeluju proto na všechny uvědomělé občany. Je vysvětlitelné, že těžké útrapy válečné a pronikavé převraty politické a sociální rozohnily fantazii a utopismus lidí politicky nezralých, našlo se dost politických a hospodářských dobrodruhů a vystupují jednotlivci, již své nezkratitelné ctibažnosti obětují*

zájmy státu – jsem přesvědčen, že většina občanstva ve chvílích pro stát vážných bude vedena rozumem a nedá se mýlit hesly sebe vlastenečtěji předstíranými.“

I po volbách byly komentáře tisku výrazně rozdílné. Zatímco prohradní tisk (Lidové noviny, České slovo, Národní osvobození) popisoval volbu jako nesporný úspěch, ozývaly se i protikladné hlasy. Spisovatel a senátor Viktor Dyk komentoval zvolení Masaryka prezidentem slovy, že byl zvolen „ze Švehlovy a boží milosti“, neboť pro zvolení se vyslovila i lidová strana vedená Šrámkem. Objevovaly se i články označující volbu za Pyrrhovo vítězství a konstatující, že většina hlasů pro Masarykovo zvolení byla získána a odpracována přímo „herkulovským úsilím“ a že Masaryk „nebyl již volen národem, nýbrž z milosti velikého a vášnivého politika vídeňské školy, jemuž politický život je vším a jenž svoji mocenskou sílu a rozkoš nehledá v prezidentském autu, nýbrž u politického volantu“. Z formulace tak bylo zcela zřejmé, že tím velkým a vášnivým politikem je míněn Švehla. A aby Švehlova zásluha na zvolení byla ještě více potvrzena, objevila se v tisku i zpráva, že Masaryk společně s dcerou Alicí navštívil Švehlu hned večer po volbě na jeho hostivařském statku.

FRANTIŠEK MORKES

Zdroje:

Čapek K. – Hovory s T. G. Masarykem, Praha 1990

Filípek, Š. – Karel Horký – rytíř ulice, Praha 2015

Herben J. – T. G. Masaryk, sv. III., Praha 1930

Houška V. – Karel Čapek a T. G. Masaryk, Praha 2011

T. G. Masaryk známý i neznámý, Praha 2005

Klímek A. – Boj o Hrad, sv. I+II., Praha 2017

Pecháček J. – Masaryk, Beneš, Hrad; Masarykovy dopisy Benešovi, Praha 1996

Soubigou A. – Tomáš Garrigue Masaryk, Praha-Litomyšl 2004

Vočadlo O. – Anglické listy Karla Čapka, Praha 1975